

EV HİZMETLERİ

Hiçbir işte çalışmasa bile ev kadını aileye destek sağlar.

Ölen kişi herhangi bir geliri ve kazancı bulunmaması nedeniyle aile bütçesine katkısı olmayan bir ev kadınıdır. Ne var ki hiçbir işde çalışmasa dahi ev kadını aileye destek sağladığı, aile içi işlevinin bulaşık ve çamaşır yıkamaktan ibaret bulunmadığında kuşku yoktur. O halde kadının ölümü ile ailenin yoksun kaldığı destek çamaşır ve ütü gibi yalın ev işlerinin parasal karşılığında ibaret sayılmamalı, işlevin tümü değerlendirmeye tabi tutulmalıdır. (4.HD.22.09.1987, 5458-6726)

Ölen kadının kendi ev hizmetlerini yaparak sağlayacağı desteğin belirlenmesi ve uzman bilirkişiden rapor alınarak sonucuna göre uygun bir karar verilmesi gerekir. (19.HD.31.05.1995, 9854-4744)

Kadın ev işlerinde kocaya yardımcı olmaktadır, bu sebeple ona bakmaktadır. **Kadının ev hizmetlerini yapması sebebiyle,ölümü halinde koca bu hizmetlerden yoksun kaldığından;** tazminat isteme hakkı vardır. (4.HD. 03.10.1966, 4939-8581)

Yalnız ev işlerini gören kadın da kocasının desteği sayılır.

Yarımdan yararlanan kimsenin tazminata hak kazanabilmesi için desteğin ölümünden dolayı yoksulluğa düşmesi gerekli değildir. Durumuna uygun yaşama tarzında para ile belirlenebilen bir zarara uğraması yeterlidir. Bir kocanın karısının ölümü sebebiyle BK.nun 45. maddesinin 3.bendine dayanılarak tazminat istemesi halinde, sözü geçen şartın gerçekleşip gerçekleşmediğinin tayini için, ölüm nedeniyle bulunduğu durumla, karısı zamansız ölmese idi bulunacağı durumun karşılaştırılması gerekir. (4.HD.13.04.1976, 3029-3914)

Davacıların ölen desteği ev kadını olup, ayrı bir gelirinin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumda davacıların yoksun kaldıkları **destek tazminatı hesaplanırken aylık net asgari ücret** esas alınmalıdır. (4.HD.26.06.2001, 4162-6826)

Desteğin ev kadını olarak destekliği asgari ücret düzeyinde değerlendirilmelidir.

Davacı, davalı sürücünün kusurlu eylemiyle, diğer davalıya ait araca ve **annesine** çarparak ölümüne yol açtığını belirtmek suretiyle **destekten yoksun kalma** isteminde bulunmuştur. Yerel mahkemece, davacının emekli öğretmen ve emekli eşi olması, desteğin ise hiçbir işte çalışmayıp dul maaşı ile geçimini sağlayan bir kimse olması nedeniyle, davacının desteğe ihtiyacı bulunmadığı gerekçesiyle destekten yoksun kalma tazminatı istemi reddedilmiş, karar taraflarca temyiz edilmiştir.

Yerel mahkemece hükmüne dayanak alınan ve olay tarihinde altmış yaşında bulunan **annenin** davacıya destek olamayacağına ilişkin bilirkişi raporu gerçeğe uygun bulunmamaktadır. Desteğin yaşı itibarıyla, bir **ev kadını olarak** elde edebileceği geliri belirlenmeli, bunun mümkün olamaması halinde ise, desteğin **asgari ücret** düzeyinde geliri olabileceği benimsenerek, bu miktar üzerinden **destekten yoksun kalma tazminatı hesaplanmalı**, varılacak sonuca göre bir karar verilmelidir. Yerel mahkemece, anılan yönler gözetilmeden, somut olaya uygun düşmeyen bilirkişi raporuna dayanılarak, yazılı şekilde, destekten yoksun kalma tazminatının reddedilmiş olması usul ve yasaya uygun görülmediğinden kararın bozulması gerekmiştir.

4.HD.06.04.2000, 1095-3151

Desteğin ev kadını olması destekten yoksun kalanların aleyhine bir durum yaratmaz. Destek **ev hizmetleriyle** de diğer aile bireylerinin yaşamını kolaylaştıracağından ve onlara katkı yapacağından **bundan yoksun kalan hak sahiplerinin tazminat isteme hakları vardır.** (4.HD.14.05.1998, 323-3373)

Yerleşmiş içtihatlar göre, bedelsiz olarak başkasının bakımını sağlayan ya da ona yardım eden kimse destek sayılmıştır. Yalnızca ev işlerini gören bir kadın da kocasının desteği sayılabilir.

Bu yardım değişik şekillerde olabilir. Destek yalnız başkasına yaşamak için gerekli ihtiyaçları sağlayan yada bunların temini için para veren kimse değildir. Bu hizmetleri görmek suretiyle çalışmasını doğrudan doğruya başkalarına tahsis eden kimse de destektir. O nedenle yalnızca ev işlerini gören bir kadın da kocasının desteği sayılabilir.

11.HD.13.09.1999, 4689 - 6755

Ölen eş çalışmıyorsa, ev hizmetlerine yardım etmesi nedeniyle asgari ücret düzeyinde gelir elde ettiği varsayılarak tazminat hesaplanmalıdır.

Dava ölümle sonuçlanan trafik kazası sonucu uğranılan maddi ve manevi tazminatın tahsili davasıdır. Davacı eşi Ayten'in ölümü nedeniyle destek tazminatı istemiştir. Mahkeme destekten yoksunluk hesabı yapan bilirkişinin raporunu benimsemiş ve taleple bağlı kalarak hüküm vermiştir.

Borçlar Kanununun 45. maddesinin ikinci bendinde "ölüm neticesi olarak diğer kimseler müteveffanın yardımından mahrum kaldıkları takdirde, onların bu zararını da tazmin etmek lazım gelir", hükmüne yer verilmiştir. Uygulamada eşin ölümü nedeniyle sağ kalan, ölen eş çalışmıyorsa ev hizmetlerine yardım etmesi nedeniyle asgari ücret düzeyinde gelir elde ettiği varsayılarak hesaplama yapılmaktadır. Mahkemece görevlendirilen bilirkişi, destek tazminatı hesabını yardımcı kadın (hizmetçi) ücreti üzerinden hesaplamıştır. Bu hesap şekli Borçlar Kanununun 45. maddesi hükmüne ve yerleşmiş uygulamalara aykırı olmuştur. Bu nedenle hükmün bozulması gerekmiştir.

4.HD.03.05.1999, 3237 - 3905

Destekten yoksun kalma tazminatına hükmolunması için, ölenin bir işi ve gelirin bulunması ve bunun ispatlanması şart değildir. Ölen kişi işsiz veya yaşı küçük olsa bile yakınlarının desteğidir. Ev kadını, ailesinin maddi desteği olup, onun ölümüyle eş ve çocuklarının destekten yoksun kaldıklarının kabulü gerekir.

Dava, trafik kazası nedeniyle tazminat istemine ilişkindir. Davacılar olayda desteklerinin öldüğünü belirterek destekten yoksun kalma tazminatı istemişlerdir. Mahkemece, ölen kadının davacılar destek olduğunun ve bir işte çalıştığının ispatlanamadığını benimseyen bilirkişi görüşü doğrultusunda dava reddedilmiştir. Oysa , destekten yoksun kalma tazminatına hükmolunması için, ölenin bir işi ve gelirin bulunması veya bulunduğu ispatlanması şart değildir. Ölen kişi işsiz veya yaşı küçük olsa bile bu durumun tüm yaşamı boyunca devam edeceği anlamına gelmez. Böyle bir sonuç hayatın olağan akışına da uygun düşmez. Kaldı ki, olayımızda ölen kadının "ev kadını" olduğu anlaşılmaktadır. Herhangi bir gelir ve kazancı bulunmasa bile, "ev kadını" olarak ailesine birçok yönden desteği bulunduğu, davacıların yoksun kaldıkları bir zararlarının olduğu hayatın olağan akışının gereği olarak kabul edilmelidir. Bu itibarla, davacı eş ve çocukların, kadının ölümü nedeniyle uğradıkları zararları uzman bilirkişiye hesaplattırılarak hüküm altına alınması gerekirken, sorumluluk hukuku ilkelerine aykırı düşen bilirkişi görüşünün benimsenerek isteğin reddedilmesi bozmayı gerektirmiştir.

4.HD.06.03.2000, E.1999/11287 K.2000/2046

Desteğin emeklilik dönemindeyken yaşamını yitirdiği anlaşıldığına göre, ev işlerine yapacağı katkı (hizmet) gözetilerek net asgari ücret esas alınmak suretiyle hesaplanacak destekten yoksun kalma tazminatına hükmedilmelidir.

Dava, trafik kazası nedeniyle desteğin ölümünden dolayı destekten yoksun kalma tazminatı ile manevi tazminat istemine ilişkindir. Kural olarak, eşin ölümü durumunda onun desteğinden yoksun kalan diğer eş yararına destekten yoksun kalınan süre ile sınırlı olarak Borçlar Yasasının 45/2 maddesi gereğince destekten yoksun kalma tazminatına hükmedilir.

Mahkemece benimsenen bilirkişi raporunda desteğin bir sosyal güvenlik kurumundan aldığı emekli aylığı destek geliri olarak kabul edilmiş ve davacının uğradığı destekten yoksun kalma tazminatı bu gelire göre belirlenmiştir. Desteğin ölmeden önce net asgari ücret düzeyinden daha fazla bir geliri olduğu kanıtlanamadığına göre, hiçbir yasal dayanağı olmadığı halde emekli aylığına göre destekten yoksun kalma tazminatı hesaplanması doğru değildir. Desteğin emeklilik dönemindeyken yaşamını yitirdiği anlaşıldığında göre, ev işlerine yapacağı katkı (hizmet) gözetilerek net asgari ücret üzerinden hesaplanacak destekten yoksun kalma zararına hükmedilmek üzere kararın bozulması gerekmiştir.

4.HD.24.06.2008 E. 2007/11168 K. 2008/8629

Yaşlılık veya hastalıkta ya da ihtiyaç duyulan diğer durumlarda yapılan ev işleri, bakım gibi hizmet ve yardımlar da destek kavramı içerisinde sayılır.

79 yaşında ölen destek olay tarihinde gelir getiren bir işte çalışmasa bile, eşine vereceği desteğin asgari ücret üzerinden hesaplanması gerekir.

Davacılar murislerinin trafik kazası sonucu ölümü nedeniyle destekten yoksun kalma tazminatı ve manevi tazminat istemişlerdir. Mahkemece 79 yaşında ölen desteğin tanık beyanları dikkate alındığında fiilen çalıştığına dair bilgi ve belge olmadığı bu nedenle destek tazminatı hesaplaması yapılamayacağı gerekçesiyle maddi tazminat istemi reddedilmiş manevi tazminat istemi ise kısmen kabul edilmiştir.

“Destek” kavramının yalnızca parasal katkı şeklinde anlaşılması gerekmez. Yaşlılık veya hastalıkta ya da ihtiyaç duyulan diğer durumlarda yapılan ev işleri, bakım gibi hizmet ve yardımlar da destek kavramı içerisinde sayılır. BK'nun 45. maddesi gereğince bu tür hizmet ve yardımlar da destek kabul edilip bunların karşılığı olarak maddi tazminat ödenmesi gerekir.

Buna göre 79 yaşında olan desteğin olay tarihinde gelir getiren bir işte çalıştığı ispatlanmasa bile yukarıda belirtilen şekilde eşine vereceği desteğin asgari ücret üzerinden hesaplanması gerekirken, bu yönler üzerinde durulmadan yazılı gerekçe ile maddi tazminat isteğinin tümünden reddedilmiş olması doğru görülmemiş, bu nedenle kararın bozulması gerekmiştir.

4.HD.17.04.2008, E.2007/8981 - K.2008/5368

EV HİZMETLERİNİN ASGARİ ÜCRETEN HESAPLANMASI

Davacıların ölen desteği ev kadını olup, ayrı bir gelirin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumda davacıların yoksun kaldıkları **destek tazminatı hesaplanırken aylık net asgari ücret** esas alınmalıdır.

(4.HD.26.06.2001, 4162-6826)

Olay tarihinde altmış yaşında bulunan annenin davacıya destek olamayacağına ilişkin bilirkişi raporu gerçeğe uygun bulunmamaktadır. Desteğin yaşı itibariyle, bir **ev kadını olarak** elde edebileceği geliri belirlenmeli, bunun mümkün olamaması halinde ise, desteğin **asgari ücret** düzeyinde geliri olabileceği benimsenerek, bu miktar üzerinden **destekten yoksun kalma tazminatı hesaplanmalı**, varılacak sonuca göre bir karar verilmelidir. Yerel mahkemece, anılan yönler gözetilmeden, somut olaya uygun düşmeyen bilirkişi raporuna dayanılarak, yazılı şekilde, destekten yoksun kalma tazminatının reddedilmiş olması usul ve yasaya uygun görülmediğinden kararın bozulması gerekmiştir.

(4.HD. 06.04.2000, 1095-3151)

www.TazminatHukuku.com